

Bryssel den 14 december 2016
(OR. en)

15530/16

CORLX 487
CFSP/PESC 1016
RELEX 1067
COARM 224
FIN 868
CONUN 222
COTER 133

I-PUNKTSNOT

från: Arbetsgruppen med råd för yttre förbindelser
till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper II)

Föreg. dok. nr: 10254/15

Ärende: Restriktiva åtgärder (sanktioner)
– Uppdatering av EU:s bästa praxis för effektivt genomförande av
restriktiva åtgärder

1. Den 29 juni 2015 noterade Ständiga representanternas kommitté (Coreper) en uppdatering av dokumentet om EU:s bästa praxis (dok. 10254/15), som fortlöpande ses över.
2. Den 9 december 2016 enades arbetsgruppen med råd för yttre förbindelser (sanktioner) om nya delar som ska införas i dokumentet om EU:s bästa praxis enligt punkterna 9a och 9b.
3. Mot denna bakgrund uppmanas Coreper att notera den senaste versionen av det uppdaterade dokumentet om EU:s bästa praxis enligt bilagan.

EU:s bästa praxis
för effektivt genomförande av restriktiva åtgärder

	<u>Sida</u>
<u>Inledning</u>	3
<u>A. Utpekande och identifiering av personer och enheter som är föremål för riktade restriktiva åtgärder</u>	4
I. Identifiering av utpekade personer eller enheter	4
II. Påståenden om förväxlad identitet	5
III. Förfaranden för avförande från förteckningar	9
<u>B. Finansiella restriktiva åtgärder</u>	11
I. Rättslig ram	11
II. Administrativ och rättslig frysning, beslag och förverkande	12
III. Tillämpningsområde för finansiella restriktiva åtgärder	13
IV. De ekonomiska aktörernas och medborgarnas roll	15
V. De behöriga myndigheternas användning av information	16
VI. Tillgångar	17
VII. Ekonomiska resurser	20
VIII. Ägandeförhållanden och kontroll	22
IX. Utpekade juridiska personer	26
X. Undantag	26
XI. Riktlinjer vid övervägande av begäran om undantag	28
<u>C. Förbud mot tillhandahållande av varor</u>	31
<u>D. Samordning och samarbete</u>	31

Inledning

1. Den 8 december 2003 antog rådet riktlinjer för genomförande och utvärdering av restriktiva åtgärder inom ramen för Gusp¹ (nedan kallade riktlinjerna). I riktlinjerna föreslås att ett särskilt rådsorgan ägnar sig åt övervakning och uppföljning av sådana restriktiva åtgärder. Den 26 februari 2004 gav sedan Coreper arbetsgruppen med råd för yttre förbindelser i uppdrag att förutom sitt befintliga mandat övervaka och utvärdera EU:s restriktiva åtgärder vid sina regelbundna möten i en särskild konstellation för sanktioner, vid behov förstärkt med bl.a. experter från huvudstäderna. I konstellationens mandat ingår det att utveckla bästa praxis bland medlemsstaterna för genomförandet av restriktiva åtgärder.
2. Avsikten är att detta dokument ska ses över kontinuerligt, särskilt för att lägga till bästa praxis för genomförandet av restriktiva åtgärder.
3. Bästa praxis ska betraktas som icke uttömmande *rekommendationer* av allmän natur för effektivt genomförande av restriktiva åtgärder i enlighet med tillämplig unionsrätt och nationell lagstiftning. De är inte rättsligt bindande och bör inte tolkas som rekommendation av någon åtgärd som skulle vara oförenlig med tillämplig unionsrätt eller nationella lagar, inbegripet dem som gäller dataskydd.
4. Avsikten med dokumentet är inte att upprepa befintligt arbete utan att identifiera de viktigaste inslagen i genomförandet av sanktioner med hänsyn till
 - den särskilda situationen inom Europeiska unionens rättssystem,
 - den översyn av det aktuella läget när det gäller genomförandet av sanktioner som görs av konstellationen Relex/sanktioner,
 - vikten av att framhålla en del redan befintlig bästa praxis som ger en bild av medlemsstaternas aktuella prioriteringar.

¹ Rådets dokument 15579/03, senast uppdaterat genom dok. 11205/12.

I detta dokument hänför sig begreppet "undantag" till användningar som inte är förbjudna i förordningarna medan "dispens" hänför sig till användningar som är förbjudna såvida de inte tillåts av en behörig myndighet. I detta dokument hänför sig "ska", "måste" och "är skyldig att" till rättsliga förpliktelser, antingen de åläggs genom EU-förordningar eller annan internationell eller nationell rätt eller unionsrätt; "bör" hänför sig till bästa praxis, "skulle kunna" och "kan" hänför sig till förslag som kan vara lämpliga beroende på omständigheterna och andra tillämpliga lagar och förfaranden.

A. Utpekande och identifiering av personer och enheter som är föremål för riktade restriktiva åtgärder

I. Identifiering av utpekade personer eller enheter

5. För att effektivisera finansiella restriktiva åtgärder och restriktioner när det gäller rätt till inresa och vistelse och för att undvika onödiga problem på grund av homonymer eller nästan identiska namn (möjlighet till "förväxlad identitet"), bör så många specifika identitetsuppgifter som möjligt finnas tillgängliga vid identifieringen och offentliggöras vid antagandet av den restriktiva åtgärden. För fysiska personer bör syftet med informationen vara att ange i första hand för- och efternamn (om möjligt också på originalspråket), med lämplig translitterering i enlighet med uppgifter i resehandlingar eller i enlighet med Internationella civila luftfartsorganisationens (Icao) translittereringsstandards, samt alias, kön, födelsedatum och födelseort, nationalitet, adress och ID- eller passnummer. Icaos standardtranslitterering bör alltid stå med på alla språkversioner av den rättsakt genom vilken de restriktiva åtgärderna införs. För enheter bör syftet med informationen vara att ange i första hand fullständigt namn, huvudort för verksamheten, kontorets registreringsort, registreringsdatum och registreringsnummer.

6. Efter utpekandet av en (fysisk eller juridisk) person eller enhet bör det ske en kontinuerlig översyn av identitetsuppgifter för att specificera och utvidga dem, med deltagande av alla som kan bidra till denna insats. Det bör finnas förfaranden för att säkerställa denna kontinuerliga översyn, med deltagande av alla som kan bidra till denna insats, särskilt EU:s delegationschefer i det berörda tredjelandet, medlemsstaternas behöriga myndigheter och organ samt finansinstitut. När det gäller åtgärder riktade mot utländska regimer kan varje tillträdande ordförandeskap uppmana de berörda EU-uppdragscheferna att se över och om det är möjligt ändra och/eller komplettera de utpekade personernas eller enheternas identifieringsuppgifter. Uppdateringar av förteckningarna med ytterligare identifieringsuppgifter kommer att antas enligt vad som anges i den grundläggande rättsakten.
7. Utformningen av förteckningarna över personer eller enheter och deras identitetsuppgifter bör harmoniseras.

II. Påståenden om förväxlad identitet

8. Om informationen om en utpekad person eller enhet är begränsad till den personens/enhetens namn kan det visa sig svårt att i praktiken utpeka någon på grund av den potentiellt långa förteckningen över möjliga positiva mål. Detta understryker att det finns ett stort behov av ytterliga identitetsuppgifter. Men även om ytterligare identitetsuppgifter lämnas kan det även i fortsättningen vara svårt att skilja mellan utpekade och icke utpekade personer eller enheter. Det kan inte uteslutas att tillgångar i några fall fryses för en person/enhet som inte var det avsedda målet för de restriktiva åtgärderna eller att en person utestängs från EU-medlemsstaternas territorium på grund av identitetsuppgifter som överensstämmer med uppgifterna om en utpekad person/enhet. Medlemsstaterna och kommissionen bör förfoga över förfaranden som säkerställer att deras upptäckter beträffande påståenden om förväxlad identitet är överensstämmande i detta avseende. Medlemsstaterna, kommissionen, utrikestjänsten och rådet bör samarbeta för att vederlägga träffar som uppkommit på grund av att tillräckliga identitetsuppgifter saknas.

9. Ekonomiska aktörer bör i regel avrådas från att inleda affärsförbindelser med en person eller enhet som de tillgängliga identitetsuppgifterna stämmer in helt och hållet på, om det inte står klart att det inte rör sig om den utpekade personen eller enheten. Medlemsstaterna, kommissionen, utrikestjänsten och rådet bör utbyta information om de har identifierat en person eller enhet som inte är utpekad vars identitetsuppgifter helt och hållet överensstämmer med identitetsuppgifterna för den förtecknade personen eller enheten. Begränsad tillgång till identitetsuppgifter rättfärdigar inte handel med en utpekad person eller enhet.
- 9a. Det är emellertid också viktigt att se till att fysiska personer på vilka tillgängliga identitetsuppgifter stämmer in helt och hållet, men som hävdar att de inte är det avsedda målet för de restriktiva åtgärderna, inte går miste om medel de behöver för sina grundläggande behov² under den tid då de undersökningar som beskrivs i punkterna 10–16 nedan pågår. Ett annat tillvägagångssätt skulle leda till att personer som eventuellt visar sig inte ska omfattas av de restriktiva åtgärderna behandlas strängare än personer som faktiskt omfattas av sådana åtgärder så att de sistnämnda kan dra nytta av de vanliga undantagen för att klara sina grundläggande behov.
- 9b. Dessa fysiska personer bör t.ex. ha rätt att öppna ett nytt bankkonto, men medlen på nämnda konto bör proaktivt behandlas som frysta av respektive ekonomisk aktör under den tid då fortsatta undersökningar (se punkterna 10–16 nedan) om huruvida en fysisk person har pekats ut pågår. Under denna övergångsperiod bör berörda fysiska personer ha möjlighet att erhålla relevanta tillstånd från behörig nationell myndighet. Om det emellertid vid ett senare datum visar sig att de är inte utpekade och att inget tillstånd krävs kommer frysningen av tillgångar att försvinna och tillstånd inte längre behövas. De ekonomiska aktörerna kan åberopa ansvarsfriskrivning (se punkt 37 nedan) mot eventuella påståenden om att de felaktigt frusit tillgångar för en person som inte är utpekad.

² Ett exempel kan vara när en flykting behöver ha tillgång till ett bankkonto för att erhålla utbetalning av socialt bistånd.

a) *Utredning av de behöriga myndigheterna*

10. Om en person/enhet vars tillgångar eller ekonomiska resurser fryses hävdar att han eller hon inte är det avsedda målet för de restriktiva åtgärderna bör han eller hon kontakta det finansinstitut där tillgångarna eller de ekonomiska resurserna frystes eller den behöriga myndighet som anges på de webbplatser som förtecknas i bilagorna till EU:s förordningar. Om ett kredit- eller finansinstitut eller en annan ekonomisk aktör ifrågasätter om en kund faktiskt är en utpekad person/enhet bör de utnyttja alla tillgängliga källor för att fastställa den kundens identitet. Om de inte kan lösa frågan bör den ekonomiska aktören underrätta de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten.
11. Om en person som vill resa in i EU hävdar att han inte är den utpekade person som ska omfattas av restriktiva åtgärder och/eller om gräns/invandarmyndigheterna, efter att ha utnyttjat alla tillgängliga källor för att fastställa den personens identitet, ifrågasätter om denna person faktiskt är den utpekade personen bör gräns/invandarmyndigheterna underrätta de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten om påståendet eller ifrågasättandet³.
12. I båda fallen bör de behöriga myndigheterna undersöka påståendet eller ifrågasättandet⁴.

³ Ibland är invandarmyndigheterna de behöriga myndigheterna.

⁴ Vid utpekanden enligt FN:s säkerhetsråds resolutioner kan det vara svårt för de behöriga myndigheterna att slutföra en sådan undersökning ensamma; i sådana fall bör förfarandet i c ii följas.

b) Bekräftande slutsats om förväxlad identitet

13. Om de behöriga myndigheterna efter att ha undersökt ärendet, med beaktande av alla relevanta fakta och omständigheter, finner att den berörda personen/enheten inte är den utpekade personen/enheten bör de underrätta personen/enheten om vad de kommit fram till och/eller de ekonomiska aktörer eller gräns/invandarmyndigheter som är inblandade. De bör vid behov även underrätta andra medlemsstater, kommissionen, utrikestjänsten och rådet, särskilt med tanke på möjligheten att den berörda personen/enheten kommer att ställas inför liknande problem i andra medlemsstater.
14. Om de behöriga myndigheterna efter att ha undersökt ärendet, med beaktande av alla relevanta fakta och omständigheter, finner att den berörda personen/enheten är den utpekade personen/enheten bör de vid behov underrätta personen/enheten om vad de kommit fram till och/eller de ekonomiska aktörer eller gräns/invandarmyndigheter som är inblandade.

c) Osäkerhet när det gäller påståenden

i) Fall som gäller EU:s autonoma restriktiva åtgärder

15. Om de behöriga myndigheterna inte kan fastställa att påståendet om förväxlad identitet är korrekt och påståendet inte är uppenbart ogrundat bör medlemsstaterna, kommissionen och utrikestjänsten, om det är relevant, underrättas om det påståendet och frågan bör diskuteras i rådet, eventuellt på grundval av ytterligare uppgifter som ska lämnas av den stat som föreslog att personen skulle utpekas eller av EU:s beskickningschefer i det berörda tredjelandet, beroende på vad som är lämpligt, för att man ska kunna avgöra om detta verkligen rör sig om ett fall av förväxlad identitet.

ii) **Fall som gäller restriktiva åtgärder som införs enligt FN:s säkerhetsråds resolutioner**

16. Om de behöriga myndigheterna *inte* kan fastställa att påståendet om förväxlad identitet är korrekt och påståendet inte är uppenbart ogrundat bör medlemsstaterna och kommissionen, om det är relevant, underrättas om det påståendet. FN:s sanktionskommitté, som inrättades genom den relevanta resolutionen från FN:s säkerhetsråd, och om möjligt genom den kommittén, den stat som föreslog utpekandet bör höras av den medlemsstat som utredde påståendet eller av kommissionen. Eventuellt kan frågan hänvisas till den kommittén för ett auktoritativt beslut. Varje sådant auktoritativt beslut bör meddelas medlemsstaterna och kommissionen.

d) *Rättsliga beslut*

17. Om en domstol i en medlemsstat har fattat ett beslut om påståenden beträffande förväxlad identitet bör de berörda myndigheterna i den staten meddela alla andra medlemsstater, kommissionen och utrikestjänsten detta beslut.

III. Förfaranden för avförande från förteckningar

a) *Avförande från förteckningar avseende EU:s autonoma sanktioner*

18. Ett öppet och effektivt förfarande för avförande från förteckningar är väsentligt för de restriktiva åtgärdernas trovärdighet och legitimitet. Ett sådant förfarande kan också förbättra kvaliteten på besluten om uppförande på förteckningen. Avförande från förteckningen kan vara lämpligt i olika fall, bl.a. om det finns bevis för att någon felaktigt uppförts på förteckningen, vid en relevant ändring av omständigheterna, om det framkommer ytterligare bevis, om en förtecknad person avlider eller om en förtecknad enhet likvideras. Avförande från förteckningar är generellt lämpligt om kriterierna för införande i förteckningen inte längre uppfylls.

19. När en ansökan om avförande från förteckningar⁵ behandlas bör all relevant information beaktas. Förutom framläggande av ansökningar om avförande från förteckningen ska en regelbunden översyn ske, i enlighet med den relevanta rättsakten som omfattar samtliga medlemsstater, för att undersöka om det finns skäl till att behålla en person eller enhet på förteckningen.
20. Vid utarbetandet av sådana regelbundna översyner bör den stat som föreslagit uppförande på förteckningen uppmanas att uttala sig om behovet att behålla utpekandet, och samtliga medlemsstater bör överväga om de har ytterligare relevanta upplysningar. Ett beslut om avförande från förteckningen bör genomföras så snabbt som möjligt.
21. Förtecknade personer och enheter kan väcka talan mot en akt som riktas mot dem. Sådana förfaranden behandlas av tribunalen. Ett överklagande av tribunalens dom behandlas av domstolen.
22. De akter genom vilka de restriktiva åtgärderna mot en person eller enhet införts annulleras inte omedelbart efter domstolens dom, såvida detta inte uttryckligen anges i domen. Verkan av akter som har annullerats i första instans kvarstår till och med utgången av perioden för överklagande till domstolen (två månader och tio dagar från och med delgivningen av domen). Under denna period kan den relevanta EU-institutionen åtgärda de fastställda överträdelserna genom att, om lämpligt, anta nya restriktiva åtgärder med avseende på den berörda personen eller enheten. Alternativt kan EU-institutionen överklaga; i så fall förblir förteckningen fullständigt giltig under överklagandet. Efter perioden på två månader och tio dagar kommer den restriktiva åtgärden mot personen eller enheten att upphöra eller förbli i full kraft, beroende på om institutionen eller andra aktörer beslutar att vidta någon av ovannämnda åtgärder eller inte.

⁵ För närmare uppgifter om förfarandet vid ansökningar om avförande från förteckningar avseende EU:s autonoma åtgärder, se bilaga I till riktlinjerna, punkterna 19 och 20.

b) *Avförande från förteckningar inom FN (kontaktpunkt, ombudsman)*

23. Den 19 december 2006 antog FN:s säkerhetsråd resolution 1730 (2006) genom vilken generalsekreteraren inrättade en kontaktpunkt vid sekretariatet för mottagande av ansökningar om avförande från förteckningar. Framställare, utom personer som är uppförda på den förteckning som hänför sig till sanktioner avseende al-Qaida, kan inkomma med sin ansökan om avförande från förteckningar antingen till kontaktpunkten eller till den stat i vilken de är bosatta eller är medborgare. Framställare som är uppförda på den förteckning som hänför sig till sanktioner avseende al-Qaida kan inkomma med sin ansökande om avförande från förteckningar till ombudsmannens kontor⁶.
24. Om en person avförs från FN:s sanktionsförteckning ska relevanta ändringar göras av de motsvarande EU-rättsakterna.

B. Finansiella restriktiva åtgärder

I. Rättslig ram

25. EU-förordningar om införande av frysningsåtgärder är direkt tillämpliga i EU:s medlemsstater och behöver inte införlivas i nationell lagstiftning. Sanktionsförordningar kräver dock att medlemsstaterna antar lagstiftning om påföljder vid överträdelser av restriktiva åtgärder. De föreskriver också att medlemsstaterna ska utse sådana behöriga myndigheter som förordningarna hänvisar till och ange vilka de är på de webbplatser som förtecknas i bilagorna till förordningarna, vilket kan innebära genomförandeåtgärder på nationell nivå. Förutom den lagstiftning som antas av unionen bör medlemsstaterna förfoga över extra rättsliga ramar, lagar eller förordningar för att frysa finansiella tillgångar och andra tillgångar och ekonomiska resurser för personer och enheter som är föremål för restriktiva åtgärder på nationell nivå, inbegripet personer och enheter som är delaktiga i terroristhandlingar, och för att förbjuda att

⁶ För närmare uppgifter om förfarandet vid ansökningar om avförande från förteckningar avseende FN-åtgärder, se <http://www.un.org/sc/committees>.

tillgångar och ekonomiska resurser görs tillgängliga för eller gynnar sådana personer och enheter, särskilt genom administrativa åtgärder för frysning och/eller genom utnyttjande av rättsliga beslut om frysning med samma verkan. Detta bör vara i linje med tillämpliga FATF-standarder, i synnerhet rekommendation nr 6 om riktade finansiella sanktioner avseende terrorism och finansiering av terrorism⁷.

26. Sådana åtgärder bör göra det möjligt för de nationella myndigheterna att beordra och utverka frysning utan dröjsmål av alla tillgångar och ekonomiska resurser som tillhör eller ägs, kontrolleras eller innehas av den utpekade personen eller enheten inom den berörda medlemsstatens jurisdiktion och kan också vara riktade mot personer eller enheter som har sina rötter, sin huvudsakliga verksamhet och sina viktigaste mål inom Europeiska unionen. De bör också utgöra en grundval för frysningsåtgärder i avvaktan på beslut om EU-åtgärder för att genomföra FN:s säkerhetsråds resolutioner⁸.
27. I följande delar anges bästa praxis för genomförande av unionens frysningsåtgärder och här ges även lämplig vägledning beträffande genomförandet av nationella frysningsåtgärder.

II. Administrativ och rättslig frysning, beslag och förverkande

28. Rent allmänt kan administrativ frysning betraktas främst som en åtgärd som utgör grundvalen för ett övergripande förhållande av att en person eller enhet som utpekats av en behörig myndighet på något sätt ska kunna utnyttja frysta tillgångar och ekonomiska resurser eller utföra transaktioner. Administrativ frysning ska inte förväxlas med rättslig frysning, beslag och förverkande, som inte kan åläggas inom ramen för restriktiva åtgärder, utan endast som en nationell genomförandeåtgärd.

⁷ FATF-standarderna omfattar de fyrtio rekommendationerna om bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och spridning och finns tillgängliga på: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf.

⁸ Utan att det påverkar antagandet av en EU-förordning om restriktiva åtgärder mot EU-interna terrorister, på grundval av artikel 75 i EUF-fördraget.

29. Om den nationella lagstiftningen om tillämpliga påföljder vid överträdelse av sanktioner så föreskriver⁹ kan förebyggande frysning, beslag och förverkande tillämpas som påföljd vid överträdelse av restriktiva åtgärder.

III. Tillämpningsområde för finansiella restriktiva åtgärder

30. Finansiella restriktiva åtgärder i samband med EU-förordningar består av
- frysning av tillgångar och ekonomiska resurser för utpekade personer och enheter och
 - förbud mot att göra tillgångar och ekonomiska resurser tillgängliga för sådana personer och enheter.
31. I varje förordning definieras begreppen "frysning av tillgångar", "frysning av ekonomiska resurser", "tillgångar" och "ekonomiska resurser" och undantag och dispenser från åtgärderna anges. Vissa standardformuleringar anges i riktlinjerna.
32. Finansiella restriktiva åtgärder omfattar inte ändrad äganderätt till frysta tillgångar och ekonomiska resurser och är inte straffåtgärder.
33. De förordningar genom vilka frysningsåtgärder införs åsidosätter när de väl är i kraft alla oförenliga avtalssystem. Således ska förordningarna tillämpas utan hinder av rättigheter eller skyldigheter som följer av avtal som ingåtts innan de trädde i kraft och ska innebära ett förbud mot åtgärder för fullgörande av avtal som ingåtts innan förordningarna trädde i kraft¹⁰.

⁹ Sanktionsförordningar kräver att medlemsstaterna antar lagstiftning om påföljder vid överträdelser av restriktiva åtgärder, se punkt 19.

¹⁰ Dom i mål C-117/06, Möllendorf, EU:C:2007:596, punkt 62.

34. Frysningen omfattar alla tillgångar och ekonomiska resurser som tillhör eller ägs av utpekade personer och enheter och också dem som innehas eller kontrolleras av sådana personer och enheter. Att inneha eller kontrollera bör tolkas som om det omfattar alla situationer där en utpekad person eller enhet utan att ha äganderätten lagligen kan förfoga över eller överföra tillgångar eller ekonomiska resurser som han, hon eller den inte äger utan att det behövs ett föregående godkännande av den lagliga ägaren. En utpekad person anses inneha eller kontrollera tillgångar eller ekonomiska resurser, bl.a. om han eller hon

- a) har sedlar eller skuldcertifikat som utställts på innehavaren,
- b) har lös egendom inom sina fastigheter som han eller hon äger tillsammans med en person eller enhet som inte är utpekad,
- c) har fått fullmakt eller liknande befogenhet att företräda ägaren som gör att han eller hon kan ge order om överföring av tillgångar som han eller hon inte äger (t.ex. för att förvalta ett särskilt bankkonto), eller
- d) är en förälder eller en vårdnadshavare som förvaltar ett bankkonto för en underårig i enlighet med tillämplig nationell lag.

Begreppen ägande och kontroll i samband med förbudet mot att göra tillgångar och ekonomiska resurser tillgängliga vidareutvecklas i avsnitt B del VIII.

35. I princip bör frysningen inte drabba tillgångar och ekonomiska resurser som varken ägs av eller tillhör, innehas eller kontrolleras av utpekade personer och enheter. Till exempel omfattas alltså inte en utpekad persons icke utpekade arbetsgivares tillgångar och ekonomiska resurser om de inte kontrolleras eller innehas av den personen. Tillgångar och ekonomiska resurser för en icke utpekad enhet med en juridisk person som är skild från en utpekad person eller enhet omfattas inte heller, om de inte kontrolleras eller innehas av den utpekade personen eller enheten. Tillgångar och ekonomiska resurser som ägs gemensamt av en utpekad person eller enhet och en icke utpekad person eller enhet omfattas dock trots detta i praktiken i sin helhet.

36. Den icke utpekade personen eller enheten kan följaktligen begära tillstånd att få utnyttja sådana tillgångar och ekonomiska resurser, vilket kan innefatta att den gemensamma äganderätten splittras upp så att den personens andel inte fryses.

Ansvarsfriskrivning

37. Ingen person eller enhet som genomför en frysning och handlar utan oaktsamhet och i god tro om att en sådan åtgärd är i överensstämmelse med en förordning ska hållas ansvarig¹¹ gentemot den drabbade personen eller enheten. Personers och enheters handlingar får inte medföra ansvar om personerna eller enheterna inte visste eller inte hade rimlig anledning att ana att handlingarna skulle innebära en överträdelse av restriktiva åtgärder. Därför har en klausul om ansvarsfriskrivning införts i de flesta förordningar och standardformuleringar har utformats i del III G i riktlinjerna.

Friskrivning

38. Ingen person eller enhet som fullgör skyldigheterna enligt förordningarna ska hållas ansvarig gentemot en utpekad person eller enhet för en skada som den senare kan åsamkas till följd av detta. Det åligger den person som begär skadestånd att bevisa att fullgörandet av ett sådant skadeståndsanspråk inte är förbjudet. Därför har en klausul om friskrivning införts i de flesta förordningar och standarformuleringar har utformats i del III H i riktlinjerna.

IV. De ekonomiska aktörernas och medborgarnas roll

39. Förordningar om införande av frysningsåtgärder gäller bl.a. juridiska personer i EU och andra ekonomiska aktörer, däribland finansinstitut och kreditinstitut, med affärsverksamhet i hela eller delar av EU samt EU-medborgare.

¹¹ Inte heller straffrättsligt, se domen i mål C-72/11, Mohsen Afrasiabi m.fl. EU:C:2011:874, punkt 55.

40. Genom lagstiftning om bekämpning av penningtvätt införs för vissa företag och yrken vissa krav på att kontrollera kundernas identitet samt avstå från anonyma transaktioner under vissa omständigheter. I vissa fall kan förordningarna om införande av finansiella restriktiva åtgärder medföra extra krav på att ekonomiska aktörer ska "känna sina kunder". Se i detta avseende även avsnitt B del VIII om ägandeförhållanden och kontroll.
41. Alla personer och enheter som omfattas av unionens behörighet är skyldiga att meddela de behöriga myndigheterna alla uppgifter som de förfogar över och som skulle underlätta tillämpningen av de finansiella restriktiva åtgärderna. Häri ingår närmare uppgifter om frysta konton (kontoinnehavare, nummer, värdet på de frysta tillgångarna) och andra detaljer som kan vara användbara, t.ex. uppgifter om utpekade personers eller enheters identitet och eventuellt närmare uppgifter om inkommande överföringar som leder till kreditering av ett fryst konto enligt de särskilda arrangemangen för finans- och kreditinstitut, kunders eller andra personers försök att göra tillgångar eller ekonomiska resurser tillgängliga för en utpekad person eller enhet utan tillstånd, och uppgifter som tyder på att frysningen kringgås. De är också skyldiga att samarbeta med de behöriga myndigheterna när det gäller att kontrollera uppgifterna. Vid behov kan de också lämna närmare uppgifter om personer och enheter med namn som har stor likhet med eller är identiska med utpekade parter.

V. De behöriga myndigheternas användning av information

42. Enligt förordningarna får de behöriga myndigheterna använda den information de får endast för de syften för vilka den lämnades. I dessa syften ingår säkerställandet av en effektiv tillämpning av åtgärderna samt brottsbekämpning och, om det föreskrivs i förordningen, samarbete med FN:s relevanta sanktionskommitté. De behöriga myndigheterna får således, i enlighet med vad som föreskrivs i relevanta förordningar eller relevant nationell lagstiftning, utbyta information med bl.a.

- kommissionen, rådet, utrikestjänsten och andra medlemsstaters behöriga myndigheter,
- brottsbekämpande myndigheter, relevanta domstolar som har ansvaret för efterlevnaden av förordningar om införande av frysningsåtgärder och lagstiftning om bekämpning av penningtvätt,
- andra undersökande myndigheter och åklagarmyndigheter,
- FN:s behöriga sanktionskommitté och,
- kredit- och finansinstitut, i den utsträckning det är nödvändigt för tillämpningen av de finansiella restriktiva åtgärderna eller för att förhindra penningtvätt.

43. De behöriga myndigheterna bör inte hindras från att, i enlighet med sin nationella lagstiftning, utbyta sådana uppgifter med berörda myndigheter i relevanta tredjestater eller med varandra när så krävs i syfte att bistå vid återvinning av förskingrade tillgångar. Enligt förordningarna ska de behöriga myndigheterna och kommissionen utbyta relevant information med varandra.¹²

VI. Tillgångar

a) Frysning av tillgångar som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av en utpekad person eller enhet

44. Frysning av tillgångar påverkar i motsats till förverkande inte äganderätten till de berörda tillgångarna. Det krävs inte av personer som innehar eller kontrollerar tillgångar som ägs av en utpekad person eller enhet (t.ex. om tillgångarna har överlämnats till ett kreditinstitut som säkerhet) att de upphör med ett sådant innehav eller en sådan kontroll eller att de erhåller tillstånd att fortsätta därmed.

¹² Se t.ex. artikel 9.3 i rådets förordning (EU) nr 270/2011 av den 21 mars 2011 om restriktiva åtgärder mot vissa personer, enheter och organ med hänsyn till situationen i Egypten.

45. All användning av och all handel med tillgångar, flyttande och ändringar, t.ex. portföljförvaltning, antingen de görs av den utpekade personen eller av en annan person som innehar eller kontrollerar sådana tillgångar, kräver tillstånd i förväg. Gemensam äganderätt till tillgångarna upphäver inte detta krav, även om tredje parts egendom som sådan inte fryses genom förordningarna.
46. En utpekad persons eller enhets borgenärer får utan tillstånd till en icke utpekad person överföra sina ekonomiska krav (dvs. krav som utgör en ekonomisk vinst) gentemot den utpekade personen eller enheten. Den utpekade personen eller enheten behöver dock ett tillstånd att få överföra sitt ekonomiska krav gentemot en annan person eller enhet på en annan person.
47. Utövande av kvittningsrätt av en utpekad person eller enhet, eller av en icke utpekad person eller enhet när det gäller ett krav mot en utpekad person eller enhet, är förbjudet om det inte finns förhandstillstånd.
48. Enligt förordningarna medges inte förverkande av kontanter och tillgångar som en utpekad person bär på sig; ett sådant förverkande kan vara lämpligt under vissa omständigheter enligt nationell lagstiftning. Myndigheterna är dock skyldiga att förhindra att dessa tillgångar flyttas, överförs, ändras, används, blir åtkomliga eller hanteras på ett sätt som är förbjudet enligt förordningarna. Om myndigheterna är medvetna om att en utpekad person bär på sig kontanter eller andra tillgångar kan de mycket väl ha befogenheter inom den befintliga rättsliga ramen, t.ex. lagar om bekämpande av terrorism och penningtvätt. Medlemsstaterna kan vara skyldiga att respektera immunitet och privilegier som enligt internationell rätt tilldelats en utpekad person, vilket kan begränsa eventuella åtgärder¹³.

¹³ Exempelvis om den utpekade personen reser till en internationell organisations högkvarter och särskilda bestämmelser i det relevanta högkvarterets avtal gäller.

b) Att göra tillgångar tillgängliga för en utpekad person eller enhet

49. Att göra tillgångar tillgängliga för en utpekad person eller enhet, antingen genom betalning för varor eller tjänster, som en donation, för att återlämna tillgångar som tidigare innehades enligt ett avtalsarrangemang, eller på annat sätt, är generellt förbjudet såvida inte detta tillåts av den berörda myndigheten enligt tillämpligt undantag i förordningen (se även del X om undantag).
50. Upplupen ränta på ett fryst konto kan dock läggas till och redan förfallna betalningar enligt tidigare avtal, överenskommelser eller förpliktelser tillföras kontot utan tidigare tillstånd¹⁴.
51. Förutom i dessa fall måste en tredje part som tar initiativet till överföringen av tillgångar till en utpekad person ha tillstånd i förväg. Ett finans- eller kreditinstitut i EU som mottar tillgångar överförda av en tredje part till ett fryst konto får kreditera sådana tillgångar till kontot utan tidigare tillstånd¹⁵. Om en person överför tillgångar till ett fryst konto utan tidigare tillstånd, men hävdar att det var ett misstag, måste han eller hon ansöka om tillstånd att få tillbaka tillgångarna, så att den behöriga myndigheten ges möjlighet att kontrollera hans eller hennes version. Ett finansinstitut kan dock, utan tillstånd, i sitt redovisningssystem rätta till sin egen oavsiktliga överföring av tillgångar till ett fryst konto.
52. I nationell lagstiftning kan förfaranden definieras för hanteringen av tillgångar som är föremål för ett överföringsförsök som strider mot restriktiva åtgärder.

¹⁴ Se riktlinjerna, punkt 83 andra stycket.

¹⁵ Se riktlinjerna, punkt 84.

VII. Ekonomiska resurser

a) Frysning av ekonomiska resurser som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av en utpekad person eller enhet

53. Ekonomiska resurser fryses för att förhindra att de används som parallell valuta eller ersättningsvaluta och för att undvika att frysningen av tillgångar kringgås. De behöriga myndigheterna bör därför inrikta sig på att förhindra att utpekade personer och enheter får finansiella eller ekonomiska vinster (t.ex. tillgångar, varor eller tjänster) från ekonomiska resurser. Att förhindra personlig användning av ekonomiska resurser för konsumtionsändamål är varken ett önskemål eller en avsikt.
54. En utpekad persons personliga användning av frysta ekonomiska resurser (t.ex. boende i eget hus eller körande av egen bil) är inte förbjudet enligt förordningarna och inget tillstånd krävs. Tillgångar som endast lämpar sig för personlig användning eller konsumtion och därför inte kan användas av en utpekad person för att erhålla tillgångar, varor eller tjänster omfattas inte av definitionen av "ekonomiska resurser". De omfattas därför inte av förordningarna och inget tillstånd krävs för att göra dem tillgängliga för en utpekad person.
55. Om användningen av frysta ekonomiska resurser innebär en ekonomisk verksamhet som skulle kunna leda till att den utpekade personen erhåller tillgångar, varor eller tjänster (t.ex. om den utpekade personen försöker hyra ut sitt hus eller använda sin bil som taxi) krävs dock tillstånd i förväg.
56. All användning av ekonomiska resurser varigenom den utpekade personen tillhandahålls tillgångar, varor eller tjänster, oavsett om de ekonomiska resurserna utnyttjas av den utpekade personen eller en annan person som innehar eller kontrollerar sådana tillgångar, kräver tillstånd i förväg. Gemensam äganderätt till de ekonomiska resurserna upphäver inte detta krav, även om tredje parts egendom som sådan inte fryses genom förordningarna.

b) Att göra ekonomiska resurser tillgängliga

57. Att göra ekonomiska resurser tillgängliga för en utpekad person eller enhet, bl.a. genom gåva, försäljning, byte eller återlämnande av ekonomiska resurser som innehas eller kontrolleras av en tredje part till en utpekad ägare är förbjudet utan tillstånd från den berörda myndigheten enligt den tillämpliga förordningen.
58. Att göra tillgångar tillgängliga som endast lämpar sig för personlig användning eller konsumtion och därför inte kan användas av en utpekad person för att erhålla tillgångar, varor eller tjänster är inte detsamma som att "göra ekonomiska resurser tillgängliga" i den mening som avses i förordningarna och inget tillstånd krävs därför (se även del X om undantag).
59. Begreppet "göra ekonomiska resurser tillgängliga", vilket inte definieras i förordningarna, har i domstolens tolkning fått en vid betydelse. Det avser inte en särskild rättslig figur, utan omfattar samtliga handlingar som enligt tillämplig nationell rätt är nödvändiga för att en person ska få full förfoganderätt till den aktuella ekonomiska resursen. Förbudet mot att göra ekonomiska resurser tillgängliga är tillämpligt i samtliga fall då ekonomiska resurser görs tillgängliga oavsett prestation. Det faktum att ekonomiska resurser görs tillgängliga mot erläggande av en motprestation som kan betraktas som tillräcklig saknar följaktligen relevans¹⁶.
60. Frysningåtgärderna kräver inte att personer som innehar eller kontrollerar ekonomiska resurser som ägs av en utpekad person eller enhet (t.ex. om uthyrning av lös egendom beviljats eller lös egendom har överlämnats som säkerhet) återlämnar sådana ekonomiska resurser till deras ägare, och inget tillstånd krävs för att fortsätta med sådant innehav eller sådan kontroll. Eftersom sådana ekonomiska resurser är frysta kräver dock alla nya avtalsarrangemang beträffande deras användning eller all handel med dessa tillstånd i förväg.

¹⁶ Domen i Möllendorf-målet, EU:C:2006:596, punkterna 51, 56, 58 och 59.

61. Inhemska leveranser av sådana tjänster som gas, el, vatten och telefonlinjer är inte förbjudna enligt förordningarna på grund av att de är konsumtionstjänster och således inte kan överföras.

VIII. Ägandeförhållanden och kontroll

Ägandeförhållanden

62. Det kriterium som ska beaktas vid bedömningen av huruvida en juridisk person eller enhet ägs av en annan person eller enhet är innehav av mer än 50 % av äganderätten i en enhet eller innehav av ett majoritetsintresse i denna¹⁷. Om detta kriterium är uppfyllt ska den juridiska personen eller enheten anses vara ägd av en annan person eller enhet.

Kontroll

63. Det kriterium som ska beaktas vid bedömningen av huruvida en juridisk person eller enhet kontrolleras av en annan person eller enhet, antingen ensam eller enligt avtal med annan aktieägare eller tredje man, kan bl.a. innefatta följande:
- a) Rätt eller befogenhet att utse eller entlediga en majoritet av ledamöterna i en juridisk persons eller en enhets förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan.
 - b) Att enbart genom utövandet av sin rösträtt ha utsett en majoritet av de ledamöter i en juridisk persons eller en enhets förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan som har innehaft sina poster under innevarande och föregående räkenskapsår.
 - c) Att till följd av ett avtal med andra aktieägare eller medlemmar i en juridisk person eller en enhet ensam kontrollera en majoritet av aktieägarnas eller medlemmarnas rösträtter i den juridiska personen eller enheten.

¹⁷ Kriterium enligt definitionen i förordning nr 2580/2001.

- d) Rätt att utöva ett bestämmande inflytande över en juridisk person eller en enhet enligt ett avtal med den juridiska personen eller enheten, eller enligt en bestämmelse i dess stadgar, om den lagstiftning som den juridiska personen eller enheten lyder under tillåter sådana avtal eller bestämmelser.
 - e) Befogenhet att utöva rätten att utöva ett bestämmande inflytande i enlighet med led d, utan att vara innehavare av den rätten¹⁸.
 - f) Rätt att använda alla eller delar av en juridisk persons eller en enhets tillgångar.
 - g) Att leda en juridisk person eller en enhet på en gemensam grund och offentliggöra en sammanställd redovisning.
 - h) Att solidariskt dela en fysisk persons eller en enhets ekonomiska förpliktelser eller garantera dessa.
64. Om något av dessa kriterier är uppfyllda ska den juridiska personen eller enheten anses vara kontrollerad av en annan person eller enhet, såvida inte motsatsen kan fastställas från fall till fall.
65. Uppfyllandet av ovanstående kriterier för ägande eller kontroll kan vederläggas från fall till fall.

Att indirekt göra tillgångar eller ekonomiska resurser tillgängliga för utpekade personer och enheter

66. Om ägande eller kontroll konstateras i enlighet med ovanstående kriterier kommer tillgängliggörandet av tillgångar eller ekonomiska resurser för icke förtecknade juridiska personer eller enheter som ägs eller kontrolleras av en förtecknad person eller enhet i princip att betraktas som att de indirekt görs tillgängliga för den senare, såvida det inte rimligen kan fastställas, från fall till fall och med användning av en riskbaserad metod och med beaktande av alla relevanta omständigheter, inbegripet nedanstående kriterier, att de berörda tillgångarna eller ekonomiska resurserna inte kommer att användas av eller gynna den förtecknade personen eller enheten.

¹⁸ Inbegripet medelst ett bulvanföretag.

De kriterier som ska beaktas är bland annat följande:

- a) Datum och typ av kontraktsförbindelse mellan de berörda enheterna (exempelvis säljkontrakt, köpekontrakt eller distributionskontrakt).
 - b) Vilken relevans den icke förtecknade enhetens verksamhetssektor har för den förtecknade enheten.
 - c) De tillgängliggjorda tillgångarnas eller ekonomiska resursernas slag, inbegripet den förtecknade enhetens potentiella praktiska användning av dem samt hur lätt de kan överföras till den förtecknade enheten.
67. En ekonomisk resurs ska inte anses ha gynnat en förtecknad person eller enhet bara för att den används av en icke förtecknad person eller enhet i syfte att generera vinster som delvis kan komma att distribueras till en förtecknad aktieägare.
68. Det ska noteras att ett indirekt tillgängliggörande av tillgångar eller ekonomiska resurser för förtecknade personer eller enheter även kan inbegripa att dessa tillgångar eller ekonomiska resurser görs tillgängliga för personer eller enheter som inte ägs eller kontrolleras av förtecknade enheter.

Ansvarsfriskrivning

69. Ovannämnda inslag påverkar inte klausuler om ansvarsfriskrivning i de berörda rättsakterna.

Informationsutbyte

70. Såsom föreskrivs i berörda EU-förordningar¹⁹ och i syfte att underlätta utförandet av ovannämnda bedömningar har medlemsstaterna en skyldighet enligt EU-rätten att dela med sig av relevant information som de har tillgång till. Om en behörig myndighet i en medlemsstat har information om att en icke förtecknad juridisk person eller enhet ägs eller kontrolleras av en förtecknad person eller enhet eller information som kan påverka ett effektivt verkställande av förbudet mot indirekt tillgängliggörande av tillgångar eller ekonomiska resurser ska den berörda medlemsstaten med förbehåll för nationell rätt dela med sig av relevant information till övriga medlemsstater och kommissionen.
71. Utan att det påverkar tillämpningen av relevanta regler för rapportering, konfidentialitet och sekretess ska en ekonomisk aktör som känner till att en icke förtecknad juridisk person eller enhet ägs eller kontrolleras av en förtecknad person eller enhet informera den behöriga myndigheten i medlemsstaten i fråga och kommissionen, antingen direkt eller via medlemsstaten.

Förslag om uppförande på förteckning

72. När så är lämpligt bör den berörda medlemsstaten även föreslå att den juridiska person eller enhet som har konstaterats vara ägd eller kontrollerad av en redan förtecknad person eller enhet ska föras upp på förteckningar.

¹⁹ T.ex. artiklarna 40 och 44 i förordning (EU) nr 267/2012 om restriktiva åtgärder mot Iran samt artiklarna 29 och 30 i förordning (EU) nr 36/2012 om restriktiva åtgärder med hänsyn till situationen i Syrien.

IX. Utpekade juridiska personer

73. Om en juridisk person utpekas och frysningssåtgärder måste tillämpas förbjuds inte den fortsatta verksamheten som sådan. När det gäller ett företag kommer frysning av dess tillgångar att påverka verksamheten och ha direkta följder för tredje part, t.ex. anställda, fordringsägare och andra som kanske inte har någonting att göra med skälet till att enheten uppfördes på förteckningen. Transaktioner som görs med en sådan juridisk person innebär i allmänhet att tillgångar eller ekonomiska resurser antingen ställs till den juridiska personens förfogande eller att det sker en förändring i formen av dess tillgångar eller ekonomiska resurser, vilket är förbjudet i båda fallen och kräver förhandstillstånd från de behöriga myndigheterna.
74. I fall då en frysning av tillgångar gäller ett kredit- eller finansinstituts tillgångar eller ekonomiska resurser ska frigörandet av tillgångar från konton som tillhör icke utpekade personer eller enheter och som finns hos det utpekade kredit- eller finansinstitutet omfattas av undantaget för tidigare avtal, under förutsättning att kontot öppnades före det datum då enheten pekades ut.²⁰
75. Om en utpekad juridisk persons verksamhet ska fortsätta och för att förhindra missbruk av tillgångar måste det fastställas lämpliga villkor som först måste utarbetas. I dessa villkor kan ingå åtgärder som garanterar att enheten administreras på ett sätt som inte undergräver frysningen av tillgångar och ekonomiska resurser och förbudet mot att ställa tillgångar och ekonomiska resurser till förfogande. Det står medlemsstaterna fritt att vidare undersöka hur detta kan genomföras i praktiken. För att åter bedriva verksamhet fritt utan några restriktioner krävs avförande från förteckningar.

X. Undantag

76. Den behöriga myndigheten ska, samtidigt som den handlar enligt förordningarnas bokstav och anda, ta hänsyn till utpekade personers och enheters grundläggande rättigheter när den beviljar undantag. I linje med de särskilda undantag som föreskrivs i tillämpliga förordningar får den behöriga myndigheten beakta följande:

²⁰ Se punkt 28 i riktlinjerna.

- Den utpekade personens grundläggande behov, inklusive betalning av livsmedel, hyra, amorteringar och räntor, mediciner och läkarvård, skatter, försäkringspremier och avgifter för allmännyttiga tjänster.
- Rätten till försvar med avseende på utgifter kopplade till tillhandahållandet av juridiska tjänster.
- Den utpekade personens eller enhetens äganderätt (då en frysning av tillgångar inte påverkar den utpekade personens eller enhetens äganderätt, utan bara möjligheten att använda tillgångarna).
- Äganderätten för den icke utpekade juridiska person eller enhet som innehar de frysta tillgångarna.
- Äganderätten för både den utpekade personen eller enheten och en icke utpekad person eller enhet med avseende på kontrakt som ingåtts mellan dem före utpekandet.
- Internationell lagstiftning om diplomatiska och konsulära förbindelser.
- Människors säkerhet och miljöskydd, eller
- humanitära syften, som t.ex. leverans eller underlättande av leverans av bistånd, inbegripet medicinska förnödenheter och livsmedel eller förflyttning av biståndsarbetare och tillhörande stöd eller evakuering från ett land som restriktiva åtgärder är riktade mot.

77. Finansiella restriktiva åtgärder påverkar inte en utpekad persons frihet att arbeta. Betalningen för det arbetet kräver dock tillstånd. Den behöriga myndigheten bör göra lämpliga efterforskningar (som t.ex. bekräftar anställningen) och inkludera lämpliga villkor för att förhindra kringgående. För tillstånd under sådana omständigheter bör det normalt krävas att betalningarna görs till ett fryst konto. Uttryckligt tillstånd bör lämnas för alla kontantbetalningar. Alla tillstånd bör också medge normala avdrag för social trygghet och skatter²¹. Det krävs även ett tillstånd för att sociala förmåner ska bli tillgängliga för en utpekad person.

²¹ Avdrag för social trygghet och skatter kan tillåtas enligt undantaget för grundläggande utgifter (se riktlinjerna, punkt 83 första stycket).

Överföring av tillgångar mellan kredit- och finansinstitut i EU och kredit- och finansinstitut i ett tredje land med avseende på vissa obligatoriska eller undantagsvisa avgifter

78. Där förordningarna förbjuder överföring av tillgångar mellan finans- och kreditinstitut i EU och finans- och kreditinstitut i ett tredjeland bör avgifter för tjänster som tillhandahållits av tredjelandets regering i samband med överflygningar eller nödlandningar av luftfartyg som ägs eller används av en person som är registrerad i EU betalas, under förutsättning att i) betalningen varken direkt eller indirekt görs till eller till förmån för en utpekad person eller enhet och att ii) betalningen uppfyller alla eventuella skyldigheter gällande meddelanden eller tillstånd som föreskrivs i de tillämpliga rättsakterna.
79. Där förordningarna förbjuder överföring av tillgångar mellan finans- och kreditinstitut i EU och finans- och kreditinstitut i ett tredjeland bör avgifter för tjänster som tillhandahållits i samband med att fartyg som ägs eller används av en person som är registrerad i EU vid nödsituation anläpt en hamn i tredjelandet betalas, under förutsättning att i) betalningen varken direkt eller indirekt görs till eller till förmån för en utpekad person eller enhet och att ii) betalningen uppfyller alla eventuella skyldigheter gällande meddelanden eller tillstånd som föreskrivs i de tillämpliga rättsakterna.

XI. Riktlinjer vid övervägande av begäran om undantag

80. Utpekade personer och enheter kan begära tillstånd att få använda sina frysta tillgångar eller ekonomiska resurser, exempelvis för att betala en borgenär. Utpekade personer och enheter kan dock inte åberopa frysningåtgärder som en ursäkt för uteblivna betalningar, om de inte har ansökt om tillstånd.

81. Överföringar av tillgångar av en förtecknad person eller enhet, eller på en förtecknad persons eller enhets vägnar från banker utanför EU för en betalning till en EU-medborgare eller enhet i EU för en tjänst eller vara som levererats innan den person/enhet som begär överföringen förtecknades får i princip godkännas under förutsättning att bedömningen av det enskilda fallet visar att i) överföringen är avsedd för en EU-medborgare eller enhet i EU, ii) överföringen utgör betalning för en tjänst eller vara som levererats innan den person/enhet som begär överföringen förtecknades, iii) betalningen inte görs till eller till förmån för en förtecknad person eller enhet och iv) betalningen inte görs genom kringgående av restriktiva åtgärder.
82. Berörda parter kan även begära tillstånd att få tillgång till frysta tillgångar eller ekonomiska resurser i enlighet med nationella förfaranden. Den utpekade personen bör i möjligaste mån informeras om en sådan begäran. Tillståndsförfarandet undanröjer inte behovet av att genom vanliga förfaranden fastställa giltigheten i fordringar ställda på en utpekad person eller enhet, och ett tillstånd ger ingen befogenhet. När de behöriga myndigheterna överväger en sådan begäran bör de bland annat ta hänsyn till bevis som lämnats av borgenären och den utpekade personen eller enheten om huruvida det finns en juridisk skyldighet (avtalsenlig eller lagstadgad) att tillhandahålla tillgångar eller ekonomiska resurser och överväga om det finns en risk för kringgående (t.ex. om borgenärens förhållande till den utpekade personen eller enheten är sådant att det kan väcka misstankar).
83. En person eller enhet som vill göra tillgångar eller ekonomiska resurser tillgängliga för en utpekad person eller enhet måste begära tillstånd, utom i särskilda fall då tillgängliggörandet av tillgångar eller ekonomiska resurser omfattas av ett undantag enligt den tillämpliga förordningen. När de behöriga myndigheterna överväger en sådan begäran bör de bland annat ta hänsyn till tillhandahållna bevis på att begäran är motiverad samt huruvida borgenärens förhållande till den utpekade personen eller enheten är sådant att man kan anta att de båda eventuellt samarbetar för att kringgå²² frysningåtgärderna.

²² Se även domen i målet *Mohsen Afrasiabi* m.fl. EU:C:2011:874 punkterna 60–62 och 68. För tolkningen av orden "medvetet" och "avsiktligt" i samband med kringgående, se punkt 68 i samma dom.

84. När de behöriga myndigheterna tar ställning till en begäran om tillstånd att få använda frysta tillgångar eller ekonomiska resurser eller få göra tillgångar eller ekonomiska resurser tillgängliga bör de göra alla ytterligare undersökningar som de bedömer vara nödvändiga under omständigheterna, vilket kan omfatta samråd med andra berörda medlemsstater. De behöriga myndigheterna bör också överväga villkor eller garantier för att undvika att frigjorda tillgångar eller ekonomiska resurser används för ändamål som är oförenliga med syftet med undantaget. Exempelvis är direkta banköverföringar alltså att föredra framför kontantbetalningar.
85. Lämpliga villkor eller begränsningar bör också övervägas vid behov (t.ex. när det gäller storleken på återförsäljningsvärdet på tillgångar eller ekonomiska resurser som kan göras tillgängliga varje månad) när ett tillstånd beviljas, med beaktande av kriterierna i förordningarna. Alla tillstånd bör beviljas skriftligt och innan de berörda tillgångarna eller ekonomiska resurserna börjar användas eller görs tillgängliga.
86. Genom förordningar åläggs de behöriga myndigheterna att informera den person som lämnar in begäran och andra medlemsstater om huruvida begäran har beviljats²³. Detta utbyte av information gör det möjligt för medlemsstaterna att samordna beviljandet av undantag i situationer där en utpekad person har frysta tillgångar eller ekonomiska resurser i mer än en medlemsstat.

²³ Enligt förordning (EG) nr 2580/2001 krävs också att denna information lämnas till alla andra personer, grupper eller enheter som fastställts vara direkt berörda. Detta kan vara bästa praxis även om det inte krävs enligt förordningarna.

C. Förbud mot tillhandahållande av varor

87. När en förordning föreskriver ett tillståndssystem och så kräver bör den behöriga myndigheten hålla övriga behöriga myndigheter och kommissionen underrättade om avslagna begäranden om tillstånd. I vissa förordningar föreskrivs inte uttryckligen någon skyldighet att informera om avslagna begäranden om tillstånd, men de behöriga myndigheterna bör ändå sträva efter att informera om dem för att minimera risken för snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden.

D. Samordning och samarbete

88. Medlemsstaterna bör sörja för effektiva system för nationell samordning och kommunikation mellan alla berörda statliga kontor, organ och tjänster med behörighet när det gäller restriktiva åtgärder, t.ex. ministerier, finansiella underrättelseenheter, finansinspektioner, underrättelse- och säkerhetstjänster, rättsliga myndigheter, åklagarmyndigheten och andra brottsbekämpande organ, om så är lämpligt.
89. Samordningen bör också möjliggöra snabbt tillförande av underrättelser och uppföljning av detta genom andra inblandade aktörer. Vidare bör utredningar om möjligt inriktas på identifierade högrisksituationer. En sådan underrättelse- och riskbaserad strategi kan förbättra effektiviteten.
90. Medlemsstaterna bör också utbyta information med bl.a. andra medlemsstater, kommissionen, utrikestjänsten, Europol, Eurojust, FATF, de sanktionskommittéer som inrättats av FN:s säkerhetsråd (däribland den kommitté som inrättats enligt resolution 1267 (1999) om al-Qaida) och FN:s säkerhetsråds kommitté för bekämpande av terrorism, beroende på vad som är lämpligt.²⁴

²⁴ Se även punkt 17 i bilaga I till riktlinjerna (informellt diskussionsforum för genomförandeåtgärder).

91. Det bör införas förfaranden för samordning och informationsutbyte för att garantera att information som kan vara grunden till ett förslag om införande i eller avförande från förteckningar vidarebefordras utan onödigt dröjsmål. Sådana förfaranden bör fastställas på nationell nivå inom medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna samt vid behov mellan EU, tredjestater, FN och andra relevanta internationella organisationer.

Analys av finansiella konton

92. Medlemsstaterna bör se till att finansiella transaktioner kopplade till utpekade personers eller enheters konton analyseras av lämpliga myndigheter eller organ. Resultatet av dessa analyser bör, i den utsträckning det är juridiskt möjligt, utbytas med andra stater, internationella organisationer och berörda EU-organ, t.ex. Europol, beträffande finansiering av terrorism. Medlemsstaterna bör förfoga över förfaranden för detta. I vissa förordningar föreskrivs uttryckligen att behöriga myndigheter efter underrättelse från finansinstituten ska analysera misstänkta transaktioner.²⁵

Samverkan och dialog med den finansiella sektorn om frysningåtgärder

93. Medlemsstaterna bör utveckla en strukturerad dialog och ett strukturerat samarbete med berörda privata organisationer inom deras behörighetsområde, t.ex. kredit- och finansinstitutioner, om genomförandet av frysningåtgärder, för att säkerställa ett effektivt genomförande, optimalt använda instrumentet restriktiva åtgärder och försöka minska den administrativa bördan för dessa organisationer så mycket som möjligt.

²⁵ Se artikel 30.6 d i rådets förordning (EU) nr 267/2012 av den 23 mars 2012 om restriktiva åtgärder mot Iran och om upphävande av förordning (EU) nr 961/2010.

94. Kommissionen och vid behov utrikestjänsten och rådet kommer också att föra en dialog på EU-nivå med berörda finansiella organisationer om frågor som rör genomförandet samt om lagstiftningsfrågor. När det gäller finansiering av terrorism kommer medlemsstaterna också att sträva efter att ge den finansiella sektorn lämplig (och läglig) input och feedback, om möjligt även i form av underrättelser, och en uppdaterad information om mönster i finansieringen av terrorism.
95. Medlemsstaterna kan överväga kanaler för att ge ledning och råd till de finansiella tillsynsmyndigheterna samt till kredit- och finansinstituten.

Spridning av information om frysningsåtgärder till andra personer

96. Medlemsstaterna bör göra andra organisationer av ekonomiska aktörer än dem inom den finansiella sektorn och allmänheten medvetna om förekomsten av finansiella restriktiva åtgärder, särskilt inför förbudet mot att göra tillgångar och ekonomiska resurser tillgängliga för de utpekade, och förklara de närmare föreskrifterna för dessa åtgärder.

Tillämpningsinstrument

97. Kommissionen bör fortsätta att se till att allmänheten (särskilt kredit- och finansinstituten) får tillgång till "den elektroniska konsoliderade förteckningen över riktade finansiella sanktioner" som upprättats av kommissionen och den europeiska kreditsektorn.
98. Kommissionen bör se till att förteckningen aktualiseras.
99. Medlemsstaterna bör vid behov se till att allmänheten (särskilt kredit- och finansinstituten och andra berörda ekonomiska aktörer) får tillgång till relevant information om nationella åtgärder, inklusive utpekanden och domstolsbeslut, t.ex. när det gäller s.k. interna terrorister.

Utvärdering

100. De är viktigt att utvärdera om EU:s restriktiva åtgärder är effektiva, och man bör därvid ta hänsyn till feedback från exempelvis medlemsstaterna, kommissionen, utrikestjänsten, EU:s beskickningschefer, tullmyndigheterna, den privata sektorn, FN och andra berörda institutioner.
101. Medlemsstaterna bör sträva efter att förfoga över lämpliga nationella förfaranden för att utvärdera framför allt effektiviteten i de nationella insatserna gällande tillämpningen av restriktiva åtgärder, med beaktande av bl.a. resultatet av dialogen med den privata sektorn.²⁶
102. Resultaten av sådana utvärderingar bör när så är lämpligt utbytas i arbetsgruppen med råd för yttre förbindelser i dess konstellation för sanktioner.

²⁶ I linje med rekommendationerna nr 6 och 7 i de internationella standarderna för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism och spridning.